

Беларусь будзе адстойваць сваю пазіцыю на перагаворах па пастаўках расійскага газу

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 22 верасня ў Рэчыцы ў час рабочай паездкі ў Гомельскую вобласць адказаў на пытанні прадстаўнікоў сродкаў масавай інфармацыі.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў важную ролю фестывалю-кірмашу «Дажынкi» ў добраўпарадкаванні і развіцці беларускіх малых і сярэдніх гарадоў. Прэзідэнт даў высокую ацэнку рацыю, праведзенай па добраўпарадкаванні Рэчыцы і рэканструкцыі сацыяльных і вытворчых аб'ектаў. Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на неабходнасць паралельнага развіцця сацыяльнай і вытворчай сфер у вёсцы пры рэалізацыі праграмы адраджэння беларускай вёскі. Ён таксама не выключыў, што дзеянне праграмы можа быць прадложана. «Мы бачым, што гэты праграма ў добрым сэнсе «узварала» ўсю эканоміку краіны», — сказаў Прэзідэнт. Паводле яго слоў, мэтазгодна будзе прадоўжыць яе і ў новай пяцігодцы, але «кропкава, пад навукаёмкай праекты». Укладваючы сродкі ў адраджэнне вёскі, дзяржава можа мець вялікую выгаду ад аргументу, у тым ліку і ад міжнароднага, дадаў кіраўнік дзяржавы.

Гаворачы аб перспектывах стварэння агульнай энергетычнай сістэмы СНД, Прэзідэнт падкрэсліў: «Мы за агульны энергетычны рынак, але на цывільзаваных прынцыпах, на тых прынцыпах, на якіх увялі ў гісторыю будавання і будоўню такіх рынкаў. Але кожная краіна бачыць у гэтай энергасістэме сваё. Калі вядомы дзяржавы хочуць больш надзеіна і танна пастаўляць энергасродкі, напрыклад праз Беларусь і Украіну, па прымальных цэнах і тарыфах, але пры гэтым не хочуць улічваць нашы інтарэсы ў доступе да тых жа энергасродкаў, то наўрад ці мы аб чым-небудзь дамовімся. Пакуль адзінаццаць у гэтым пытанні няма», — сказаў ён.

«Калі тыя, хто маюць энергасродкі, хочуць бачыць у нас (у краінах-транзітэрах) якія-небудзь другарядныя дзяржавы, што павінны выконваць іх волю, то такі адзіны энергетычны рынак нічога не даць». «Калі каму-небудзь трэба выкарыстоўваць нашу тэрыторыю для надзейных паставак энергасродкаў — мы гатовы прадаставаць гэтыя паслугі, але не бясплатна. Калі нас штурхаюць да сусветнай цэны на энергасродкі, то мы таксама хочам, каб яны працавалі тут, на нашай тэрыторыі, па сусветных цэнах», — дадаў Прэзідэнт.

«Мы за цывільзаваны энергетычны рынак, але на жаль, гэтыя пытанні мы не можам вырашыць нават у рамках «дзю» — Саюза Беларусі і Расіі», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. «Што з'яўляецца прычынай, зразумела. Гэта і існуючая залежнасць, і вялікая палітыка. Я гаварыў прэзідэнту Расіі: давайце мы будзем у вас здабываць самі для сябе 10—15 млрд кубаметраў газу, будзе, распрацоўваць радовішчы па сваіх законах. Бо ўсё роўна мы будзем залежаць ад Расіі і купляць газ. Але нават тут мы не змоглі дамовіцца». Закранаючы пытанні аб змене кіраўніка ўрада Расіі, Аляксандр Лукашэнка назваў Віктара Зубкова вальвым чалавекам, здольным і дасведчаным эканамістам і адначасна, што разлічвае, што з ім у Беларусі будзе больш разумеання. «Гэта вальвы чалавек, і я разлічваў на тое, што калі ўрады і прэм'еры аб чым-небудзь дамовяцца, то гэта будзе рэалізавана. Па крайняй меры, першы крок сведчаць аб гэтым», — падкрэсліў Прэзідэнт. Пры гэтым ён выказаў сумненне, што ва ўзаемадзейні Беларусі і Расіі з прыходам Віктара Зубкова нешта радыкальна зменіцца. «Тое, што з прыходам новага кіраўніка ўрада ўжо так рэзка зменіцца нічога, — гэта наўрад ці. Я думаю, што нават з выбараным новага прэзідэнта нурас рэзкага не адбудзецца. Трэба ўдумліва і спакойна рухацца ў тым напрамку, які мы вызначылі, і вырашаць тую праблему, якія існуюць, тымі задачы, што ставяць перад намі, і своечасова разрабавыць тэя завалы, якія будуць узнікаць не толькі цяпер, але і потым. Ніякай надзвычайнасці тут не будзе», — заявіў Аляксандр Лукашэнка.

На перагаворах з «Газпрамам» па пастаўках прыроднага газу Беларусь будзе жорстка прыміравацца нацыянальных інтарэсаў, заявіў Прэзідэнт. «На гэтых перагаворах усё магчыма, але наша пазіцыя вядома. Я не раз яе выказваў, і мы не хочам ад яе адыходзіць. У нас вельмі жорсткая матыявая. «Газпрам» сёння на продажы газу ў Беларусі мае практычна тую ж даходнасць і прыбытковасць, што ў Германіі. Зразумела, цана для Германіі за кубаметр вышэйшая, чым для Беларусі. Але ж трэба ўлічваць і адлегласць, бо відавочна, што «Газпрам» яўна нажываецца на нашай краіне, зарабляючы ядронныя грошы», — сказаў ён.

«Ці правільна гэта? Пытанне рытарычнае. У будучым годзе яны хочуць узняць цану яшчэ на 15—20 працэнтаў. Значыць, даходнасць у Беларусі будзе для Расіі яшчэ вышэйшая, чым у Германіі. Я не ведаю, у чым мы так правільнісе перад кіраўніцтвам Расіі», — сказаў Прэзідэнт, падкрэсліўшы, што ён размяжоўвае ў гэтым пытанні народ і кіраўніцтва Расіі, таму што расійскі народ не падтрымлівае цэнавую палітыку «Газпрама» ў адносінах да Беларусі.

«Але газ — гэта іх тавар, і мы не можам сілай прымусіць іх знізіць цану. Мы будзем іх прасіць, патрабаваць, спрабаваць прыводзіць пераканаўчыя аргументы. Атрымаецца ці не — убацьм. Наўрад ці атрымаецца іх поўнашчо пераканасць. Справа ў тым, што некаторыя мананалісты ў Расіі акрамя грошай сёння нічога не ўспрымаюць», — сказаў Прэзідэнт. «Разам з тым жаху сказаць аб галоўным: мы не згінем. Цяжка, складана, але мы вытрымаем. Кантракт мы пастараемся паспець падпісаць да бою крамлёўскіх курантаў. Ён будзе ўязаны, зразумела, з аплатай паслуг па транзіту вуглевадароднай сыравіны праз Беларусь», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

Адзважваючы на пытанне аб развіцці адносінаў паміж Беларуссю і Грузіяй, ён падкрэсліў, што гэта не з'яўляецца «дружбай» супраць Расіі. «Я задам рытарычнае пытанне. Вы, напэўна, часта бачыце, як сустракаюцца высокапастаўныя асобы Расіі і Грузіі па розных прычынах, ходзяць амаль ці не ў абдымку. Нам што, успрымаць гэта як дружбу Расіі з Грузіяй супраць Беларусі? Мы ж гэта так не ўспрымаем. Беларусь — суверэнная дзяржава, мы самастойна вызначаем сваю знешнюю палітыку. І мы маем права будаваць яе такім чынам, які гэта выгада нам. Мы ніколі не будавалі сваёй знешняй палітыкі супраць каго-небудзь, а тым больш — супраць Расіі. Якая нам карысць ад гэтага? Толькі людзі з хворым уяўленнем маглі ўбачыць у гэтым выбудоваванне нейкай лініі супраць Расійскай Федэрацыі. Мы гэтага ніколі не рабілі», — адзначыў Прэзідэнт.

Беларусі, паводле слоў Аляксандра Лукашэнка, выгада будаваць адносіны з Грузіяй. «У нас з гэтай краінай раней увяголе не было таварабароты — сёння мы падхожым да \$30 млн. Для Грузіі гэтыя \$30 млн — фактычна тое, што яна заплацила нам за тэхніку, якую мы ім пастаўляем. І грузінскі міністр на нядзядняй сустрэчы больш гаварыў аб эканоміцы, таму што ён прыехаў па даручэнню прэзідэнта Саакашвілі. Больш таго, яны нас прасілі прадаць тавары, якія сябе добра зарэкамендавалі, прапаноўвалі інвестыцыйныя праекты, у тым ліку будаваць гасцініцы. Я што, павінен адмовіцца ад абмеркавання гэтых пытанняў? У сілу нашых нацыянальных інтарэсаў мы сустракаемся з усімі, хто нам прапануе супрацоўніцтва», — дадаў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка асабліва падкрэсліў, што Беларусь не заключае ні ваенных, ні палітычных саюзаў супраць каго б там ні было. «Грузія — гэта рэспубліка, якая некалі з намі была ў складзе адзіннай краіны. Глядзешь праз агародку адна на аднаго асабіста і абсалютна не маю намеру. Таму Расіі трэба прадстава супакоіцца. Там ёсць сілы (і яны вядомы), якія нагнаць вакол кожнага кроку беларускага Прэзідэнта нейкую нервовую атмасферу. Расія — наш стратэгічны партнёр, і гэтым усё сказана. І мы з Расіяй, як і з іншымі дзяржавамі, будзем будаваць выгадныя для сябе канфігурацыі адносінаў», — сказаў на заканчэнне Прэзідэнт Беларусі.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

БУДАЎНІЦТВА ТРЭЦЬЯЙ ЛІНІІ МЕТРО — 3 2010 ГОДА

У Мінску з 15 кастрычніка гэта года на новых станцыях першай лініі метро «Барысаўскі тракт» і «Уручч» пачнецца паўнацэнная абкатка саставаў. Аб гэтым паведаміў журналістам начальнік Дырэкцыі па будаўніцтву Мінскага метрапалітэна Васіль Міхаілавіч Пятраў. У трэцяй ліній будзе мець працягласць 17 км і ўключыць 14 станцый. Яна праідзе па вул. Каржаневскага, тэрыторыі церапашаўскага аэрапорта «Мінск-1», вул. Аэрадромная, выйдзе да чыгуначнага вакзала, далей накіруецца па вул. К.Цэткін, пр.

Машэрава, вул. Багдановіч і завершыцца ў Зялёным Будзе. На першую лінію перасадка будзе ажыццяўляцца на станцыі «Плошча Леніна», на другую — на «Фрунзенскай». Цяпер вядзецца будаўніцтва трох станцый на першай ліній ад «Інстытута культуры» да станцыі «Пятроўшчына» агульнай працягласцю 5,5 км. Увесці ў эксплуатацыю гэты ўчастак запланавана ў 2011 годзе. У гэтым жа тэрміны намечана пабудавачь частак метро 1,8 км ад «Пятроўшчыны» да жылга раёна Малинаўка.

Сталічная падземка будзе складацца з 39 станцый і мець агульную працягласць 46 км.

СЕЛЬГАСВЫТВОРЧАСЦЬ У БЕЛАРУСІ ПАВІННА БЫЦЬ ВЫСОКАРЭНТАБЕЛЬНАЙ І ПРЫБЫТКОВАЙ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«Многага каштуе тое, што мы ў няпростых умовах гэтай года забяспечылі сябе сваім збожжам і тым самым звалі да мінімуму вынікі росту сусветных цен на збожжа і пры гэтым сусветным цен на збожжа для нашай эканомікі», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. Ён адзначыў, што беларускія хлебаробы намалалі рэкордны аб'ём збожжа. Работу вясцоўцаў Аляксандр Лукашэнка назваў подзвігам, асабліва з улікам церапашаўскай сітуацыі на сусветным харчовым рынку.

У той жа час Прэзідэнт заявіў, што беларускія аграры павінны больш прадаваць за мяжу сельгаспрадукцыі, зыходзячы з кан'юнктуры сусветнага рынку. «Зусім нечакана склалася такая сітуацыя, што ў краінах Еўропы, у Расіі, у іншых рэгіёнах свету не хапае не толькі збожжа, але і малака, і мяса. Палкоўкі там цэны ў некалькі разоў вышэйшыя, некаторыя беларускія вытворцы выкарыстоўваюць гэты магчымасць для рэалізацыі сваёй сельгаспрадукцыі, — растлуміць ён. — Гэта праблема з сельгасвытворамі і свеце за адзін год не вырашыцца. І мы ў выйгрышы: больш атрымаем малака і мяса — гарантыя іх заўтра прададзім. Сёння ў нас чарпе стаяць расіяне, па вялікай цэне купляюць малачынны і мясныя прадукты. Еўрапейскія краіны гэтым набываць у вялікіх колькасцях масла, з рэалізацыяй якога яшчэ пару гадоў таму была праблема». На думку кіраўніка дзяржавы, трэба выкарыстаць спрыяльную кан'юнктуру, якая склалася на сусветным рынку, і больш зарабці, прадаваючы сельгаспрадукцыю за мяжу.

Пры гэтым Аляксандр Лукашэнка адзначыў: «Мяне інфармуе, што некаторыя кіраўнікі паліоваўрада паказваюць сапраўдныя намаляванні, у тым ліку і збожжа. Гэта саважы сіндром. Мы не збіраемся забіраць у дзяржаўныя рэзервы больш як 1 млн т збожжа. Мы 1 млн т мы ўжэ нарыткавалі — гэтага дастаткова для таго, каб пракарміць народ. Апазіцыянеры пішуць, што быццам бы прымушаюць паказваць высокую ўраджайнасць, займацца прыпіскамі. Для каго? Наадварот, мы гаворым: пакажыце, што намалалі. Нашы кіраўнікі заніжаюць гэтыя паказчыкі».

У сувязі з гэтым Прэзідэнт адзначыў, што пры пад'ядзенні вынікаў рэспубліканскага спаборніцтва былі дакладна правяраны ўсе прадстаўленыя даныя. 3,5—4 працэнта калектыву і людзей былі адлічаны ад разгляду, паколькі ў выніку правяркі ў іх былі недакладныя паказчыкі. «Таму не трэба прапрацаваць сялян, што нехта штучна займаецца прыпіскамі. Усё вельмі проста — трэба палічыць тое, што ў засеках, а ў засеках у нас усё нармальна. Дай Бог, каб так было кожны год і яшчэ плюс 10—15 працэнтаў, і для нашай краіны больш збожжа не трэба», — падкрэсліў ён.

Аляксандр Лукашэнка акцэнтаваў увагу на тым, што галоўнае не лічы і паказчыкі, а высокарэнтабельная, прыбытковая вытворчасць. Адзначваючы дасягненні вясцоўцаў на хлебнай ніве, ён падкрэсліў, што гэта — агульная перамога. Бо ў поспеху земляробаў за-

кладзена праца кімікаў Гродна, Гомеля і Салігорска, нафтавікоў Рэчыцы, Наваполацка і Мазыра, машынабудавнікоў Мінска, Бабруйска, Магілёва, Брэста, Ліды, транспартнікаў і работнікаў сферы абслугоўвання. Значны ўклад у гэту агульнанародную справу ўнеслі рэспубліканскія і мясцовыя органы дзяржаўнага кіравання.

У гэтым годзе пераможцаў жніва гасцінна прымаў Рэчыца. Тут на будаўніцтва і рэканструкцыю больш як 400 аб'ектаў зрасходвана амаль 6200 млрд са сродкаў рэспубліканскага і абласнага бюджэтаў, а таксама спонсараў. На думку Прэзідэнта, да святя тут падрыхтаваліся старанна — старадаўні горад, якому ў хуткім часе споўніцца 800 гадоў, прыкметна папрыгажыў. Адрэты пудэраводы праз чыгунку, пабудаваны шудоўны амфітэатр, рэканструяваны чыгуначны вакзал, Дом культуры, раённая балніца і паліклініка, школьна-інтэрнат, гасцініца. Праведзены вытворцы выкарыстоўваюць гэты магчымасць для рэалізацыі сваёй сельгаспрадукцыі, — растлуміць ён. — Гэта праблема з сельгасвытворамі і свеце за адзін год не вырашыцца. І мы ў выйгрышы: больш атрымаем малака і мяса — гарантыя іх заўтра прададзім. Сёння ў нас чарпе стаяць расіяне, па вялікай цэне купляюць малачынны і мясныя прадукты. Еўрапейскія краіны гэтым набываць у вялікіх колькасцях масла, з рэалізацыяй якога яшчэ пару гадоў таму была праблема». На думку кіраўніка дзяржавы, трэба выкарыстаць спрыяльную кан'юнктуру, якая склалася на сусветным рынку, і больш зарабці, прадаваючы сельгаспрадукцыю за мяжу.

Лепшай па выніках рэспубліканскага спаборніцтва па ўборцы збожжавых і зернебабовых, у адпаведнасці з новымі крытэрыямі вызначэння лідараў, прызнана Мінская вобласць. Яі адначасна Прэзідэнт, у гэтым годзе апрацоўка новых крытэрыяў пад'ядзення вынікаў спаборніцтва ў сельгасгаспадарчай вытворчасці. Яі нагадаў, што яшчэ на мінулагадні «Дажынкаў» было прынята рашэнне аб змяненні ўмоў вызначэння лідараў. Дасягненне рэкордаў па вальвым зборы цяпер не з'яўляецца галоўным. Істотнае

значэнне пры вызначэнні пераможцаў набываюць паказчыкі эканамічнай эфектыўнасці работы рэагентаў і асобных сельгасгаспадарчых арганізацый, а таксама развіццё сацыяльнай сферы.

Кіраўнік дзяржавы адзначыў важнасць поспеху хлебаробаў Мінскай вобласці. Тут дасягнуты не толькі самы высокі ў Беларусі вальвы збор збожжа — амаль 2 млн т. Міншчына дабілася і найбольшага прыросту ўраджаю з праўнанні з мінулым годам (плюс амаль 230 тыс. т.). Самае галоўнае, што сталічная вобласць аказалася сярод лідараў па паказчыках эканамічнай эфектыўнасці, а таксама па сацыяльнаму развіццю. Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў вялікую заслугу ў дасягнутым вобласцю поспехам былога старшыні Мінскага аблвыканкама Мікалая Дамашкевіча.

Больш як па 1 млн т сабралі Гродзенская і Магілёўская вобласці. Парадавалі ў гэтым годзе і працяўні Віцебскай вобласці — перш за ўсё, даволі высокай для самага пачуночнага рэгіёну краіны ўраджайнасцю (30,5 ц/га), а таксама вальвым зборам — амаль 1 млн т. Самую высокую ўраджайнасць (амаль 37 ц/га), як і ў мінулыя гады, забяспечыла Гродзенская вобласць. На другое месца па ўраджайнасці выйшлі магілёўчане. Яі адначасна Прэзідэнт, які ішлі да гэтай перамогі з году ў год.

Сярод раёнаў найбольшую колькасць збожжа сабраў Мінскі раён, дзе намалочана амаль 180 тыс. т. Яшчэ 10 раёнаў — Гродзенскі, Слуцкі, Шклоўскі, Капыльскі, Магілёўскі, Нясвіжскі, Аршанскі, Горакі, Валожынскі, Баранавіцкі — намалалі больш як па 100 тыс. т. (у 2006 годзе — 5 раёнаў).

Абсалютным лідарам сярод лепшых раёнаў краіны ў адпаведнасці з новымі крытэрыямі вызначэння пераможцаў стай Віцебскі раён.

Як адзначыў Аляксандр Лукашэнка, у гэтым годзе склаліся становішчы тэндэнцыі ў масавым спаборніцтве гаспадарак. Калі раней у ліку перадавоў былі адны і тыя ж сельгаспрадпрыемствы, то цяпер колькасць эфектыўна працуючых гаспадарак значна ўзраста. Таму і спаборніцтва набыло новы размах.

Другі год запар больш за ўсіх збожжа ўбраў працяўнікі агракамбіната «Ждановічы» Мінскага раёна — тут вальвы збор склаў амаль 33,5 тыс. т. Гэта гаспадарка па на малоту збожжа перасягнула паказчыкі некаторых раёнаў. У ліку лепшых і адрэтыя акцыянернае та варыства «Васілішкі» Шчучынскага раёна. Больш за 20 тыс. т збожжа намалалі ў сельгасгаспадарчым вытворчым прадпрыемстве «Абухава» Гродзенскага раёна і агракамбіната «Зара» Магілёўскага раёна. Кіраўнік дзяржавы асобна пахваліў работу працяўнікоў «Зары»: сёлета яны дасягнулі самай высокай ураджайнасці збожжавых сярод сельгасгаспадарчых арганізацый — амаль 78 ц/га.

Усё ва ўборачнай прымалі ўдзел больш за 12,5 тыс. камбайнерскіх экіпажаў. З іх 1340 экіпажаў намалалі звыш 1 тыс. т збожжа, 111 — больш за 2 тыс. т, а сем экіпажаў — больш за 3 тыс. т. Кіраўнік дзяржавы нагадаў, што зусім нядаўна нават «тысячнікаў» былі толькі дзесяткі.

Экіпаж Сяргея Дзям'янава з закрытага акцыянернага таварыства «Амадор-Шклоў» Шклоўскага раёна дасягнуў абсалютнага рэкордаў — намалалі 4090 т збожжа на камбайне «Лексіён-560». Яі адначасна Аляксандр Лукашэнка, гэты экіпаж перасягнуў больш як на 1 тыс. т паказчык лепшага экіпажа мінулага года (3060 т).

Лічы да экіпажаў з агракамбіната «Ждановічы» Мінскага раёна і Мікалая Валасевіча і Міхаіла Саладухі — па абсалютнаму намалоту ўлічыльную наблізіліся да мяжы 4 тыс. т (3919 т і 3825 т адпаведна).

Усе вобласці Беларусі ў 2007 годзе забяспечылі значны прырост вытворчасці кармоў для грамадзянскай жывёлагадоўлі, падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. У краіне, па стану на 20 верасня, травяных кармоў нарыхтавана амаль на чвэрць больш, чым у мінулым годзе.

Як паказаў вопыт апошніх гадоў, ва ўмовах Беларусі можна атрымаць лідырныя ўраджайныя кукурузы. Дынаміка така: калі ў 2005 годзе сабрана 144 тыс. т чыстага збожжа, у 2006 годзе — 153 тыс. т пры ўраджайнасці больш за 40 ц/га, то

сёлета плануецца патрыць вальвы збор зены кукурузы. Сабакот адной тоны такога зерня ў мінулым годзе склаў 6272 тыс., або амаль \$130. Чакаецца, што і сёлета ён не будзе вышэйшы. Выгада вырошчвання кукурузы на зерне становіцца зразумелай, калі ўлічыць, што на збожжавых рынках Еўропы ўжо цяпер тона кукурузы каштуе больш за \$250.

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што гэта рэальны рэзерв імпартазамшчэння і эканоміі вальты. Беларусь раней штогод імпартавала да 300 тыс. т кукурузы для жывёлагадоўлі і птушкагадоўлі і затрачвала на гэта вялікія вальютныя сродкі. Кукуруза — аснова для высокаэнергетычных кармоў, і без яе немагчыма далей нарошчваць вытворчасць прадукцыі жывёлагадоўлі. Асабліва гэта датычыцца Гомельскай вобласці.

Пры гэтым кіраўнік дзяржавы адзначыў, што ў Гомельскай вобласці трэба раней структура земляробства. Паводле яго слоў, магчымае ў апошнія два гады сур'ёзна адставаць па вальвой вытворчасці збожжа, і не таму, што яны не ўмеюць працаваць або дрэнна працуюць. Змянілася сітуацыя ў Гомельскай вобласці, і гэта зусім не звязана з Чарнобылем. Прычына зніжэння ўраджаю — у нерэцэпцыйным выкарыстанні меліярацыйнага зямель.

Важнай задачай на бліжэйшыя 2—3 гады для ўсіх гаспадарак аграрнага сектара Беларусі будзе выхад на поўную самакупнасць і самафінансаванне, адначасна Аляксандр Лукашэнка. Дзяржава і ў далейшым будзе падтрымліваць вёску, але толькі ў рэалізацыі праектаў, якія могуць даць высокую эфектыўнасць, падкрэсліў ён.

Прэзідэнт адзначыў, што ў краіне разам з сельгасарганізацыямі, якія эфектыўна працуюць, ёсць і адстаючыя. На яго думку, нельга апраўдваць ніякіх намаляванняў толькі капрызнам надвор'я. Вопыт перадавых гаспадарак і рэкамендацыі вучоных даюць магчымасць у любых умовах атрымаць стабільна высокую ўраджайнасць збожжавых і іншых культур.

Вынікі работы на збожжавым полі і ўборцы кармавых культур пацвярджаюць, што найбольш вузкім месцам у плане ўраджайнасці сельгасгаспадарчых культур з'яўляецца невыкананне тэхналогіі іх вырошчвання, пачынаючы ад падрыхтоўкі глебы і заканчваючы ўборкай.

Прэзідэнт катэгарычна забараніў кіраўнікам любога ўроўню размерна ўмешвацца ў дзейнасць сельгасарганізацый. Ён адзначыў: «Кіраўнікі, спецыялісты і сяляне павінны самі на месцы вырашаць, што ім вырошчваць. Адзінае, што мы павінны зрабіць — даваць ім заданне забяспечыць дзяржаўную патрэбнасць, каб людзі былі з хlebам, пракармілі вальвы гаспадарлівае выкарыстанне зямлі, а таксама каб правы чалавек не былі парушаны ў тым або іншым калектыве. А далей някай сама вызначыць, што і як сяць.

У вытворчасці мы ўжо дасягнулі неабходнага валь і аб'ёму. На месцах працуюць людзі, якія могуць забяспечыць сельгасвытворчасць у адпаведнасці з пастаўленымі задачамі».

«Мы вяртаемся да старога савецкага лозунга — перастань завярха камандаваць сялянамі. Але і сякаралыніка электронаў тут праводзяць дзізэліфікацыю шпрыцаў, пераварачаюча матэрыялу і г. д.

Мы выходзім на вуліцу. Побач стаіць генеральны дырэктар інстытута Вячаслаў Кушыншў. Пытаюся яго пра тое, наколькі вялікі прыбытак прыносіць «Соснам» выкананне працы па гаспадарчых дамовах (якія мы толькі што пабачылі). Інстытут завалены заказамі на стэрэлізацыю. Бо сёння гэта самы лепшы спосаб стэрэлізаваць».

З-за такога поспеху адрававання ў інстытуце метад стэрэлізацыі медыцынскага абсталявання тут плануецца павялічыць магутнасць. Акрамя таго, які адначасна Валеры Кушыншў, расійскі бок прапаноўваў будаваць дадатковыя магутнасці, «каб прапусціць расійскія тавары, якія пастаўляюцца з Захаду на Усход. Але пакуль гэты праект не рэалізаваны. Пакуль нестыкоўкі арганізацыйныя».

Паводле слоў генеральнага дырэктара, гаспадарчых дамоў істотна дапамагаюць у дзейнасці інстытута. Сёлета і заключана прыкладна на 1 млрд 200 млн рублёў.

Акрамя таго, сёлета інстытут мае вальную колькасць дзяржаўнага зямельнага з'ядзення падрыхтоўцы работ па будаўніцтве АЭС на адной з двох патэнцыйных пляцовак. «З-за гэтага мы маем вялікую суму». На Краснапаліскай пляцоўцы інстытут «Сосны» каардынуе працу ўсіх удзельнікаў і выконвае некалькі ўласных заданняў (нарматыўная база, экалагічная даследаванні).

Сяргей КУЗНЯЦОЎ.

МІРНЫ АТАМ БЕЛАРУСІ

Карэспандэнт «Звязды» пабаўва ў інстытуце «Сосны», дзе на глыбіні сем метраў пад зямлёй знаходзіцца працуючы ядзерны рэактар

Аўтобус з журналістамі спыніўся прыкладна за дваццаць метраў ад варагатаў, за якімі пацываецца тэрыторыя інстытута. У салон увайшла супрацоўніца «Сосны» і адзначыла ў сваім спісе прысутных. Документы правяраць не стала. Хоць перад паяздкай арганізатары папасалі журналістаў падарыць папартныя даныя і нават спіс абсталявання, якое бярэць з сабою (уключаючы дыктафон).

Металічныя вароты з калочым дротам наверх. Аўтобус праязджае ў іх, і журналісты апынаюцца на тэрыторыі інстытута. Яго кіраўніцтва сустракае гасцей, і мы ўсе разам едзем да будынка, які можа называць сэрцам Аб'яднанага інстытута энергетычных і ядзерных даследаванняў «Сосны».

Лічы адна вострая тема, якую ўзімаюць перад урадам прафсаюзы зарад, датычыцца льготных пенсій. Прыняты ў парламенце ў першым чытанні Закон «Аб прафесійным пенсійным страхаванні» прадуладжвае, што выплата пенсіі датармімоўнікам будзе рабіцца толькі тады, калі яны пакінуць «шкодны» працоўны месцы. Яі падкрэсліў Леанід Козік, парадка прадстаўляючы пенсію па ўмовах працы сапраўды патрабуе перагляду, разам з тым пераўрагавіць тут павінны адбывацца бальмі паступова. На думку прафсаюзаў, трэба пакінуць магчымасць вылаты разам з зарплатай датармімоўных пенсій асобам, якія ўжо атрымалі такое права ці які здолелі выпрацаваць не менш за 50 працэнтаў неабходнага стажу. Агладнена, пад новую схему павінны падпаддаць толькі работнікі, якія маюць менш за 50 працэнтаў спецыяльнага стажу. Пры гэтым, лічыць Леанід Козік, прапанава прафсаюзаў можа быць прынята парламентам падчас разгляду Закона «Аб прафесійным пенсійным страхаванні» ў другім чытанні.

Сяргей ГРЫБ.

ГОРА-ЭКСТРЭМАЛ

Пасажыр падчас руху пакінуў салон тралейбуса. Гэта здарылася на вуліцы Чыгуначнай. Галоўны энергетык прадпрыемства «Мінскводкааналі» адрыў задняй дзверы і выскачыў на хадз. З чарпана-магавой

Менавіта столькі чэрапкі навіны з любімага выдання Лізія і Сцяпан ФАРБОТКІ з вёскі Пруды, што на Станьцоўшчыне.

Тэніс. Кубак Дэвіса

ПЕРУАНСКІЯ «ІНДЗЕЙЦЫ» ВЫЖЫВАЮЦЬ НАС 3 ЭЛІТЫ

Беларускія тэнісісты прайгралі матч плей-оф Сусветнай Групы камандзе Перу ў Ліме з лікам 1:4 і выбылі з ліку 16 мацнейшых

Ці хутка будзе вяртанне ў эліту — пакажа час. Хоць, пакаўшы руку на сэрца, не хочацца кідаць камень у агарод Максіма Мірнага і К.

На адным з матчы каманды Перу ў Ліму беларускі квартал у складзе Максіма Мірнага, Уладзіміра Валчкова, Андрэя Каратчэна, Уладзіміра Ігнашкі прыляцэ загалі ў Фларыды, дзе беларусы праводзілі амаль двухтыднёвыя зборы. Справа ў тым, што ў Маямі часавы пояс амаль такі ж, як і ў сталіцы краіны інкаў — розніца толькі ў адну гадзіну. Лагічна, што гэта быў найлепшы варыянт, каб паўнаватарства падрыхтавацца да адказнай сустрэчы.

Шчыра кажучы, для нашай каманды зборная Перу не была «катом у мяшку», бо той жа Максім Мірны неаднаразова сустракаўся з лідарам паўнаватарскай каманды Луісам Хорнам і другім нумарам Іванам Мірандам і меў стаючы баланс сустрэч. Праўда, гаспадары спарбінорстваў яшчэ ў аэрапорце Лімы, сустракаўшы беларускіх тэнісістаў, адразу зумеў: гасям будзе нялёгка справіцца з менталітатам індзейцаў. У гэты ж дзень нашы апрабавалі земляныя корты, гаспадары прадставілі гасцям апартаменты для трэніровак без гарачай вады. У такіх умовах даялося траніравацца цэлыя чатыры дні. І толькі зварот да прадстаўнікоў Міжнароднай тэніснай асацыяцыі (ІТФ) прымусіў перуанцаў перагледзець сваё стаўленне да гасцей — яны самавольна занялі пакой перуанскай каманды, якія больш-менш адпавядалі стандартам Кубка Дэвіса.

Стартавы падымна Максіма Мірнага, які на пачатку сустрэчы займаў 97-ю пазіцыю срод адзіночнаму ў Сусветнай класіфікацыі, супраць Івана Міранды (ён разамісціўся ў трэцім сэткі), аказаліся для нашых непрададзенымі брэмсамі. Абыдліся стартаве хваляванне, земляное перакрэці і актыўная падтрымка мясцовых «індзейцаў». Першы сэт з лікам 6:4 выйграў Міранда, якога з-за падабенства з прадстаўніком італьяскай нацыі глядачы прызвалі «Чына». Другую партыю з лікам 6:3 выйграў Мірны. У многіх прадвызначальных і канчатковым выніку аказаліся трэці сэт. Яго пераможца вызначыла на той-браўкі. Больш моцнымі нервы аказаліся ў Міранды. Далей усё пайшло па сцэнарыю перуанцаў. «Чына» адчуў неспрытнасць Максіма Мірнага да землянога пакрыцця і, узяўшы запар апошнія тры гэімы, даўшы гульню да перамогі — 3:1. Відэаючы, што лідар гаспадароў Луіс Хорна (86-е месца рэйтынгу ІТФ) палічыў, што яго падымна з Уладзімірам Валчковым (463-е месца ў рэйтынгу ІТФ) будзе звычайнай фармальнасцю, і зойме не тры гэдзіны з хвосцікам, які папярэдзіла сустрэча, а як мінімум, удвая менш. Такія самаўпэўненасць ледзь не стала прысудам для 27-гадовага перуанца. Мінчанін упэўнены ўзяў ініцыятыву ў свае рукі і «ваздух» перуанскага тэніснага аўтарытэта па кортах La Riposte аў сваё задавальненне. Валодаў на адным дыяналі перамог у першых сетах (6:4), змог выйграць на тай-браўкі 7:6 (7:4) і ўпэўнена дабіваў фаварыта ў трэцім, адвадзала б, вырасьціўшы сэт — 4:2 і сваё гэдзіны. Некаторыя з бальнішчыкаў пацэнтуліся на выхад з думкай, што Хорна прайграе без варыянтаў. А большасць «індзейцаў» рэзка пайшла ў псіхічную атаку на Валчкова: свіст, тупанне па металічных сядзеннях, барабанны грукат. У дадатак непадалі ад кортаў ярыз на падачы Валчкова завывала аўтамабільная сігналізацыя. Пры такой какафоніі, згодна з правіламі ІТФ, не тое што падаваць нельга, але неабходна адразу даваць штрафныя санкцыі ў выглядзе зняцця ачкоў. Праўда, судзейска кампанія ў складзе амерыканца, немца, аргенцінца і бразільца — галоўнага рэфэры, намагаючы для ўтаймавання для «індзейцаў» не прыкладала абмяжоўвалася маўчаннем ці просьбай быць больш ціхімі. У выніку такой анархіі Хорна рэанімаваўся і змог адваяваць у Валчкова адзін сэт. Чацвёртую партыю пры ліку па гэімах 2:2 даялося перанесці на заўтра — у Андах велімі хутка цімне, гэта прытэмна ўжо ў 18:00 вечара.

Кожнага з паўтара дзесятка беларускіх бальнішчыкаў, якія прыбылі ў Ліму для падтрымкі сваёй каманды, зацікаліла думка: перамагчы Валчкова можа толькі ў першы дзень — назаўтра Хорна акрые і наўрад ці аддаць. Так яно і атрымалася: незавершаны чацвёрты сэт перуанец даўшы да перамогі з лікам 6:4, а ў заключнай партыі расквітаўся з Валчковым за неўдаўлі пачатку матчы — 6:2.

Прыёмна адзначыць, што пры такой крытычнай сітуацыі нашы не разгубілі і літаральна разграмілі гаспадароў у парнай сустрэчы. Дует Мірны-Валчкова не пакінуў перы Міранда-Сільва ніякіх шанцаў — 3:0 (6:3; 7:5; 6:2).

Быць ці не быць беларусам у Групе мацнейшых? Гэтае пытанне можа вырашыць Максім Мірны ў ранішнім індывідуальным матчы з Луісам Хорнам. Выйграе ён — і тады Валчкова абавязкова возьме верх над Мірандам. Пры іншай раскладцы беларусы дэтарміноваць цярпенне паражэнне і вылетаюць з тэніснай эліты. Нервы больш моцнымі аказаліся ў Хорны — 3:1 і дэтармінована перамога гаспадароў, Хорну носяць на руках як нацыянальнага героя. Нам застаецца толькі зацьвіта на гэты кашмар, які напатакў беларускаму ў Перу.

Заклучную, пятую партыю, якая складалася з трох сэтаў, за нашу каманду гуляў Андрэй Каратчэна. Гэтае права ён адарваў ва Уладзіміра Ігнашкі дзякуючы кінутому жэрабу на 2-ўравай манеж. Гульня да дзюво перамог супраць Маціаса Сільва хоць і была звычайнай фармальнасцю, тым не менш Каратчэна паказаў сабе сапраўдным байцом і ўступіў больш вопытнаму саперніку 0:2.

Пасля заканчэння матча Перу-Беларусь перуанскія журналісты доўга не давалі праходу Максіму Мірнаму. У іх вачках чыталася спачуванне як прайграмі і павата за тое, што нашы тэнісісты ў неймаверна цяржкіх псіхалагічных умовах змаглі паказаць сабе з лепшага боку.

Максім МІРНЫ:

«У Перу мне вяртацца не хацелася б»

Пройгрыш беларускіх тэнісістаў у матчы плей-оф у Перу зборнай гэтай краіны, пэўна, нішчэ выкліка вялікі рэзананс у спецыялістаў, трэнераў і журналістаў. Праўда, чытачы нашай газеты змогуць ацаніць выступленні беларускіх каманды па гарачых слядах. Бо сёння наш суразмоўца Максім Мірны, з якім журналіст «Звязды» сустрэўся ў Ліме адразу пасля заканчэння турніру. — Максім, як ты ацэньваеш сваё выступленне ў заключны дзень Кубка Дэвіса?

— Сёння для мяне няпростася складалася падымна. Выйграў яго — і, магчыма, мы змаглі б перамагчы. Праўда, я згуляў як мог, на мяжы сваіх магчымасцяў. На жаль, гэтага не хпіла, каб перамагчы.

— Некарэктныя паводзіны з боку мясцовых бальнішчыкаў моцна паўплывалі на твой псіхалагічна-маральны стан?

— А як ты думаеш? Я, вядома, стараюся не звяртаць на розныя пабочныя «эфекты» увагі, але ж тут неспрытнасць паводзіны перуанскіх бальнішчыкаў вывелі б з цярплівасці любога. Зрэшты, у любым грамадстве ёсць добрыя адукаваныя людзі, а ёсць бандыты, хулігані. У мяне заўсёды ёсць мяжа, якую нельга пераступаць. Ведаюце, пасля «прыёму» мне б не хацелася ехаць у далёкую краіну Перу, хоць яна велімі багатая на гісторыю.

— Яшчэ наядна ў рэйтынгу АТР ты быў за межамі сотні лепшых, цяпер зноў вярнуўся на былыя пазіцыі.

— Мне па вялікім рахунку нэважна, які ў мяне рэйтынг — 80-ы, 90-ы ці 120-ы. Галоўнае, што я магу і хачу гуляць.

— Як ты ставішся да меркавання, што ў нас няма маладых тэнісістаў. Маўляў, яны былі б, калі Максім Мірны не засланіў бы дарогу сваімі шырокімі плячамі.

— Гэта не больш чым буйная фантазія надбразыльчліваў. Я заўсёды радзіўся, калі ў нашай камандзе з'яўляецца навічок, які добра гуляе ў тэніс. Праўда, ужо на працягу паўтара дзесятка гадоў Максіму Мірнаму і Валодзеу Валчкову няма адказнай замены.

— Ты не збіраешся ў хуткім часе звязаць з вялікім тэнісам?

— Пакуль у думках такіх планаў не было. Прынамсі, у мяне яшчэ ёсць сілы, каб выступаць за Беларусь. Праўда, калі ў нашай краіне знойдзецца мацнейшы за Мірнага тэнісіст, я заўсёды гатовы ўступіць яму дарогу.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ. Перу, Ліма.

ЦЕПЛАВОЗ СЫШОЎ З РЭК...

Невядомы зразыў... 12 метраў рэек з участка чыгункі, пракладзенай да завода «Экамол». У выніку прыкладна за паўтара кіламетры ад гэтага прадпрыемства, што на Віцебшчыне ў Аршанскім раёне сышоў з рэек заводскі цеплавоз і два пустыя вагоны для перавозкі збожжа. Як паведамілі «Звяздзе» ў прэс-цэнтры УУС Віцебскага аблвыканкама, вагон належыць Літоўскай Рэспубліцы. Падчас праверкі выявілася, што невядомы пайшоў на злучанства днём (мяркуецца, што з 14.00 да 19.00). Добра, што ахвяраў у выніку яго дзейнасці не было, як і пагрозы навакольнаму асяроддзю. Аператыўна праводзіліся аднаўленчыя работы. Рух на ветцы чыгункі адноўлены.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

У БЕЛАРУСКІХ КАТОЛІКАЎ НОВЫ МІТРАПАЛІТ

21 верасня Папа Рымскі Бенедыкт XVI вызваліў арцыбіскупа Тадэвуша Кандрусевіча ад пастырскага кіраўніцтва архідыяцэзіі Маці Божай у Маскве і менаваў яго арцыбіскупам Мітрапалітам Мінска-Магілёўскім. Арцыбіскупам Мітрапалітам архідыяцэзіі Маці Божай у Маскве прызначаны мансінёр Пала Пэцы, які да гэтага часу займаў пасаду рэктара Вышэйшай духоўнай семінары «Марыя Каралева Апосталаў» ў Санкт-Пецярбургу.

Тадэвуш Кандрусевіч нарадзіўся 3 студзеня 1946 года ў вёсцы Адэльск пад Гродна. У 1970 годзе скончыў энергетычна-машынабудаўнічы факультэт Ленінградскага політэхнічнага інстытута. Да 1976 года працаваў інжынерам на Віленскім заводзе шпінфальнавых станкоў. У 1976 годзе Тадэвуш Кандрусевіч паступіў ў духоўную семінарыю ў Каўнасе, якую скончыў у 1981 годзе. Да 1988 года служыў выкаем у літоўскіх парафіях. 13 лютага 1988 года прызначаны прасвітарам гродзенскіх парафій Маці Божай Анёльскай (была французскай касцёл) і св. Францыска Ксав'ер'я (катэдра).

25 ліпеня 1989 года Святы Айцец Ян Павел II менаваў ксяндза Тадэвуша Кандрусевіча тэтулярным біскупам Плёна-Дзяржыцкім і Апостальскім Адміністратарам Мінскай дыяцэзіі для каталікоў у Беларусі.

13 красавіка 1991 года Тадэвуш Кандрусевіч быў менаваны арцыбіскупам і прызначаны Апостальскім Адміністратарам для каталікаў лацінскага абраду еўрапейскай часткі Расіі. Дзякуючы яго намаганям у Расіі распачала працу дарабярочная арганізацыя «Caritas», сацэліянскі і французска-нідэрландскі цэнтры, а таксама духоўная бібліятэка (выддана некалькі соцень найменшых тэалагічных, рэлігійнай, філасофскай і літургічнай літаратуры). З 1999 года — сапраўдны член (акадэмік) Міжнароднай акадэміі навук Еўразіі.

Арцыбіскуп Тадэвуш Кандрусевіч уваходзіць у спецыяльны савет па Еўропе пры Генеральным сакратарыяце Сінода Біскупаў, у Кангрэгацыю па справах дахуства, а таксама ў Плянскую Раду «Справадлівасць і мір». З'яўляецца віцэ-прэзідэнтам Еўразійскага аддзялення Міжнароднай асацыяцыі рэлігійнай свабоды (МАРС).

Валодае беларускай, рускай, польскай, англійскай і італьянскай мовамі.

«Сваё біскупскае служэнне я пачынаў у Айчыне, — нагадаў у звароце да дахуства, верніку і людзей добрай волі Мітрапаліт Мінска-Магілёўскі Тадэвуш Кандрусевіч, у сувязі са сваім прызначэннем на галоўную беларускую кафедру. — Гэта быў асаблівы час, час пачатку духоўнага адраджэння Бацькаўшчыны пасля многіх дзесяцігоддзяў зняволення Касцёла. Я добра памятаю той энтузіязм, з якім мы браліся за адбудову каталіцкіх структур, змагаліся за вяртанне касцёлаў, шукалі святароў, утваралі Вышэйшую духоўную семінарыю ў Гродна, каб рэстаўраваць сваіх, беларускіх, слугаў алтара, друкавалі катэхізісы і рэлігійную літаратуру на беларускай мове...»

Болы за 16 гадоў я прывясціў служэнню ў Расіі, дзе трэба было клапаціцца як пра адраджэнне Католическага Касцёла, так і пра наладжванне адносін з іншымі канфэсіямі (першы за ўсё — з Рускай Праваслаўнай Царквою) і з грамадствам. Дзякуючы ахвярнай працы святароў, манахаў і манашыняў, простых верніку нам сумесна удалося адрадыць зруйнаваны багаторычным рожкам Касцёл «Я адзядка» з Расіі, пакалючы ў ёй частку свайго сэрца».

Са словамі вялікай павагі і ўдзячнасці Мітрапаліт Тадэвуш Кандрусевіч звярнуўся асобна да Мітрапаліта Мінскага і Слуцкага, Патрыяршага Экзарха ўсёй Беларусі Філарэта: «Перад небаспеснымі выклікамі сучаснага свету маральнага рэалітэзму Католическага Касцёла і Праваслаўнай Царквы займаюць аднолькавыя пазіцыі і гатовыя супрацоўнічаць у справах абароны і ўрачавання хрысціянскіх каштоўнасцяў. Спадзяюся, што наша супрацоўніцтва будзе развівацца далей і прынясе добры плён для нашай Бацькаўшчыны».

Мітрапаліт Мінска-Магілёўскі звярнуўся таксама і да дзяржаўных уладаў Рэспублікі Беларусь. «Дзяржаўныя ўлады і Касцёл — усё мы разам павінны служыць людзям, — сказаў у звароце. — Перад нам пастаюць тры ж самыя пільныя і праблемныя. Гэта, першы за ўсё, праблемы сямі, дэмаграфіі, алкагалізму, наркаманіі, выхавання моладзі, развіцця даччынасці і г.д. Молімся за дзяржаўныя ўлады, я спадзяюся на ўзаемнае паразуменне і нашых адносін і плённае ўзаемадзеянне на карысць Айчыны».

Воляга МЯДЗВЕДЗЕВА.

«ДЗЯРЖЧЫНОЎКІ» І «ЦАРКОЎНАСЛУЖЫЦЕЛЬ» — ДАЙНО ўжо НЕ СЛОВЫ-АНТОНІМЫ

Яскравай ілюстрацыяй таму стала вызное пасяджэнне калегі апарата Упаўнаважанага па справах рэлігіі і нацыянальнасцяў, якое адбылося нядаўна ў Бабруіску і ў якім разам з прадстаўнікамі выканаўчай улады краіны ўзялі ўдзел іерархі Беларускай праваслаўнай царквы. Галоўнай тэмай калегіі стала этнаканфэсійная сітуацыя ў Магілёўскай вобласці.

У пэўнай ступені і дзяржаўныя ўлады і царкоўныя ўлады стала святкаванне ў сваёй службе, — сказаў Упаўнаважаны па справах рэлігіі і нацыянальнасцяў Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь Леанід Гуляка. — Усе мы працуем на карысць Айчыны. Без маральнага здароўя нацыі не можа быць моцнай дзяржава, а маральнае здароўе немагчыма без духоўнасці.

Менавіта на гэтай агульняй глебе клопату пра людскія душы і было пяць гадоў таму падпісана Пагадненне аб супрацоўніцтве паміж Беларускай праваслаўнай царквой і дзяржавай. Сёння ўжо можна казаць пра вынікі супрацоўніцтва, адным з якіх з'яўляецца ўстойлівая этнаканфэсійная сітуацыя ў Беларусі.

Адна з галоўных задач аддзела па справах рэлігіі аблвыканкама — аказанне практычнай дапамогі Праваслаўнай царкве, якой належыць 44 проценты ад колькасці зарэгістраваных у вобласці рэлігійных абшчын, — паведамаў членам калегіі начальнік аддзела па справах рэлігіі і нацыянальнасцяў Магілёўскага аблвыканкама Уладзімір Мартыноўскі.

Для збору сродкаў на будаўніцтва Спаса-Праабражэнскага кафедральнага сабора ў Магілёве субсідыйныя ўлады былі арганізаваны са субсідый. Амаль цэлым за кошт падпрямтвеннага ўстановаў Бялініцкага раёна і спонсараў у гарадскім пасёлку Бялініцкі ўзведзена новая царква. Мясцовыя ўлады дапамагаюць аднаўленню Пустынскага манастыра, будаўніцтву царквы ў вёсцы Галічы. Бабруйскі бязвыплатна аддаў Бабруйскай праваслаўнай епархіі адзін з гарадскіх будынкаў для размяшчэння епархіяльнага ўпраўлення і будынак была доўга дзіцячага садка для адрыцця прагіманічных класаў з праваслаўнай формай выхавання. Перадаў будынак вернікам таксама Быхаўскі райвыканкам. У снежні 2005 года Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь №571 былі вызвалены ўсе рэлігійныя арганізацыі ад падаткаў на зямлю і нерухомасць.

Яшчэ да падпісання гэтага Указа магілёўскай улады прынялі рашэнне аб зніжэнні ставак зямельнага падатку і падатку на нерухомасць для рэлігійных арганізацый, уваж, а ў некаторых раёнах — аб вызваленні ад такіх падаткаў. Агульным

СТАІМ. ЗАТЫМ... ПРАЦУЕМ БЕЗ СПЫНЕННЯ?

Твае правы

Па колькасці насельніцтва Барысаўшчына — адзін з буйнейшых рэгіянаў краіны, дастаткова ўгадаць, што зараз агульня колькасць жыхароў горада і раёна складае пад 200 тысяч чалавек. Між тым, вядома: чым больш насельніцтва — тым больш і самых розных «няпростых» пытанняў, і ў тым ліку нахонт працоўнага заканадаўства. Спыненне кантрактаў, аплата сесіі студэнтам-завочнікам, чаргаванне змен, выхадзі на работу па выхадных — вось далёка не поўны спіс тэм, якіх узяліся падчас «выязной прыёмнай» Дэпартаменту дзяржаўнай інспекцыі працы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны, што адбылася дзямі ў Барысаве.

Ліквідацыя, правінасць ці... здароўе

Тэма кантрактаў была і застаецца «на слыху». Пры гэтым, як давялося пераканацца падчас «выязной прыёмнай» у Барысаве, адно з самых распаўсюджаных у аддзельных выпадках пытанняў — ці можа наймальнік не працягнуць тэрмін кантракта ўвогуле без тлумачэння прычын свайго рашэння?

Грамадзянства мае сэнс

Наймальнік не мае права адмовіць у прыёме на работу са спасылкай на пол, а ў значнай колькасці выпадкаў — і на ўзрост прэзэдэнта на вакансію. Фактычна гэта будзе з'яўляцца дыскрымінацыя і стане вярнуць падставы для звароту ў суд. Аднак ці можна адмовіць ва ўладкаванні на свабоднае месца чалавеку, які даўно жыў у Беларусі, але пры гэтым мае грамадзянства Расійскай Федэрацыі? У прыватнасці, калі такі чалавек хоча працаваць у ваенізаванай ахове?

Для асобных катэгорый работнікаў абмежаванні па грамадзянству сапраўды ёсць, напрыклад, гэта датычыцца такіх сфер дзейнасці, як міліцыя, дзяржбюро, дзяржаўная служба, а таксама ваенізаваная ахова, — тлумачыць Алена Камісарова. — Суды могуць быць прынятыя толькі грамадзяне Беларусі. У той жа час пры працаўладкаванні на іншую работу ніякіх перашкод для расіянаў у нас не існуе.

Перадусім бяспека

Зноў-ці канкрэтная сітуацыя, аб якой пайшла гаворка падчас «выязной прыёмнай». Арганізацыя працуе ў «раным тэмпе». Часам з-за адсутнасці сыравіны яна вынае спыняць вытворчасць і абвешчаць працы. Аднак праз пэўны тэрмін мільёнак змяняцца дырэктары. Прычым тлумачэнне тут па сутнасці адно — працяг работы без медыцынскай паказанні можа прывесці да па-сапраўднаму трагічных наступстваў.

Тым часам у выпадку з кантрактам раз-пораз узнікаюць не зусім зразумелыя сітуацыі. Скажам, падпісаў кантракт. Аднак сам тэкст гэтага дагавора застаецца толькі ў наймальніка.

Гэта прамое парушэнне заканадаўства, — працягвае Алена Камісарова. — Наймальнік можа аформіць кантракт у двух асобніках, пры гэтым адзін з іх абавязкова аддаць работніку на рукі. Да і традыцыйным і яшчэ адзін варыянт дэтарміновага спынення кантракта — пагаршэнне стану здароўя работніка. У прыватнасці, калі медыкі не даюць дазвол на выкананне той ці іншай работы. Прычым тлумачэнне тут па сутнасці адно — працяг работы без медыцынскай паказанні можа прывесці да па-сапраўднаму трагічных наступстваў.

На перыяд працы можа прымацца рашэнне аб вызначэнні работнікам нейкіх іншых участкаў дзейнасці або ўвогуле даецца дазвол на нез'яўленне на сваім месцы. Гэта залежыць ад уздзейня дамоўленасці з наймальнікам, галоўнае, каб работніку рабілася выплата ў памеры 2/3 яго заробку, — значнае Алена Камісарова. — Аднак пры гэтым неабходна памятаць:

адрацоўваць дні простаю калі-небудзь потым работнік не абавязаны. Таму калі ўзнікае патрэба выхадзі ў суботу, выпадае казаць аб працоўнай прычыненні да работы ў выхадны дні. Так, па-першае, за выключэннем выпадкаў неабходнасці ліквідацыі стыхійных бедстваў, катастроф, аварыяў ці аказання медыцынскай дапамогі, тут патрабуецца згода самога работніка. А, па-другое, «за суботу» работнік павінен ама рабіцца аплата ў двайным памеры, або прадастаўляцца іншы выхадны.

Што ж да патрабавання адрацоўваць дзве змены запар, то гэта — грубае парушэнне заканадаўства. Пераймаем паміж зменамі павінен быць у любым выпадку. Бо стамленасць — прамы шлях да няшчаснага выпадку.

Малыя дзеці?

Трэба згода

Жанчыны, якія маюць, прынамсі, дваіх дзяцей ва ўзросце да 14 гадоў, нельга прыняваць да работы ў начную змену, звышнурочна, па выхадных і накіроўваць у службовую камандзіроўку без асабістага згоды. Пры гэтым калі ў арганізацыі бракуе «дзённых» месцаў, то гэта — праблема наймальніка, які пры любой раскладцы месціц перагледзець графік.

Між тым, ці магчыма накіроўваць жанчыну з малымі дзецьмі... на суботнік?

Суботнік — гэта грамадскае мерапрыемства, таму браць у ім удзел ці не, па сутнасці кожны вынае свабодна. — кожна Алена Камісарова. — Аднаўдэна, нез'яўленне на суботнік не можа быць падставой для абвешчання дысцыплінарнага спаганання. Разам з тым не скрэці, што падобныя грамадскія мерапрыемствы сталі трымавымі традыцыйна практычна ўсіх працоўных калектываў. І, як правіла, выключэнні нахонт узялі туды туды робяць толькі для шчэрных жанчын і жанчын, якія адны выхоўваюць маленіх дзяцей.

Дарчы, уважліва чытаць той жа калдагавор трэба і «ў пошуках» адказа на пытанне... ці павінен аплываць са знохаджання на сесіі студэнтаў-завочнікаў?

— Наймальнік абавязаны аплата сацыяльных водгулскаў для ўдзелу ў экзамэнацыйна-лабараторнай сесіі толькі ў тым выпадку, калі ён сам накіраваў на навучанне, — тлумачыць Алена Камісарова. — Калі ж накіраванне няма, значыць, не існуе і гарантыі па аплаце. Прынамсі, такі парадак прадугледжана агульнім заканадаўствам. Разам з тым норма, паводле якой аплата робіцца ўсім заўважым не залежна ад накіравання, можа быць замацавана ў калектывных дагаворах. І ў такім выпадку наймальнік проста абавязаны выконваць гэту умову.

Пры гэтым, як варыянт, для здачы экзамэнаў завочнік можа выкарыстаць свой працоўны водгулска. Аднак аб тым, каб працоўны водгулска прымаў менавіта на сесію, трэба абавязкова дамоўвацца з наймальнікам загада.

Сяргей ГРЫБ, Мінск-Барысаў.

Адзіны варыянт — судовае рашэнне

Калі спецыяліст саюзааб'ядна «Рэйтынг папулярнасці» ўсіх сацыяльных пытанняў, то адно з першых месцаў у ім будзе належаць пенсіям. І, у прыватнасці, праблема з аднаўленнем страчаных звестак аб зарплатах. Выпадак амаль што тыповы: камерчыяныя арганізацыя, дзе працаваў чалавек на пачатку 1990-х, даўно знікла. А разам з ёй зніклі і ўсе дакументы. Як вынік, пры прызначэнні пенсіі даходзіць да гэтай работы залічан за нуль. А гэта прывяло да змяншэння індывідуальнага каэфіцыента, і, зразумела, да зніжэння памеру пенсіі.

— На жаль, ні выключыць страчаны перыяд, ні «зрушыць» вылічэнне індывідуальнага каэфіцыента

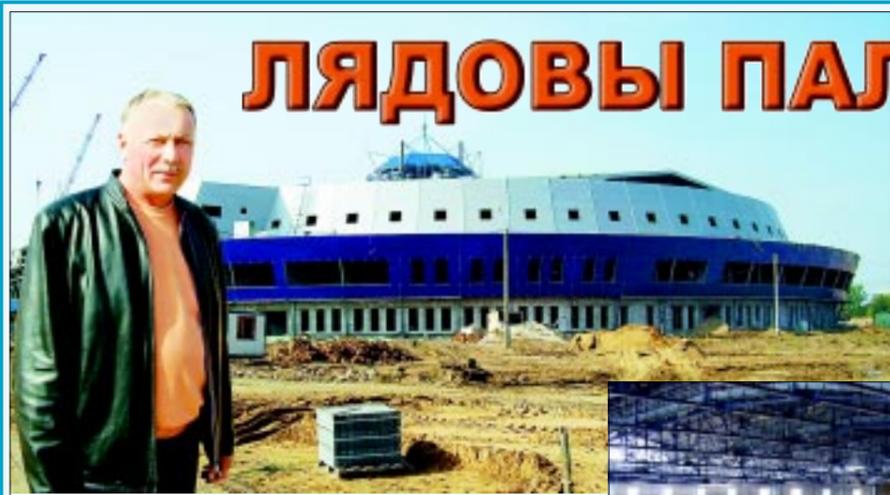
РАДЫЦЬНІ КАНЦЭНТРАТ

На польска-беларускай мяжы «засваіўся» аўтацэнтр «Volvo».

Паводле звестак прэс-цэнтру Дзяржаў

ЛЯДОВЫ ПАЛАЦ ХУТКІМІ ТЭМПАМІ

будуе Бабруйскі
домабудаўнічы камбінат
на чале з У.А. Бакалдізіным

Генеральны дырэктар БРУП «Бабруйскі ДБК» Уладзімір Аляксандравіч БАКАЛДІЗІН і яго зорны аб'ект — Лядовы палац.

Бабруйская крэпасць была пабудавана на месцы старажытнага замка ў доволі кароткі тэрмін. Асноўныя будаўнічыя работы пачаліся на пачатку XIX стагоддзя і былі завершаны да 1811 года. На пачатак кампаніі з Напалеонам гэта была адмысловая еўрапейская фартэцыя, укамплектаваная на апошнім слову тагачаснай ваеннай навукі. Летам 1812 года суды скіравалася адступаючая армія Баграціёна. На працягу сутак яна папоўніла ў Бабруйску запасы і рушыла далей на Магілёў, а ў крэпасці застаўся пяцітысячны гарнізон. На працягу чатырох месяцаў ён процістаяў аблезу дывізіі французскага генерала Дамброўскага.

З парашапа Бабруйскага Лядовага палаца можна заўважыць асобныя элементы крэпасці, якія ўцалелі да нашага часу. «Яны будуць захаваныя, — запэўнівае першы намеснік старшыні Бабруйскага гарвыканкама Ігар Пятровіч Кед. — Гэтыя рэшткі прададзены каммерсантам, якія абяцаюць аднавіць іх першачасовага выгляду. Функцыянальнае прызначэнне аб'ектаў — таксама іх справа».

Генеральным падрачкікам будаўніцтва Лядовага палаца выступае Бабруйскі БРУП «Бабруйскі домабудаўнічы камбінат». Мы ходзім з яго генеральным дырэктарам Уладзімірам Аляксандравічам Бакалдізіным па будаўнічыя пляцоўкі, якія займае плошчу каля 120 га. Большасць з яе — тэрыторыя добраўпарадкавання. Прыблізна ў цэнтры гэтай плошчы ўпісаны, падобны на лятак талерку, будынак самага палаца.

Уладзімір Аляксандравіч, для вашай будаўнічай арганізацыі палац — сваяеасблівы аказанне. Такіх аб'ектаў у рэспубліцы яшчэ не ўзводзіліся.

Спраўды, над падобным мы яшчэ не працавалі. Хаця патэнцыял нашага домабудаўнічага камбіната доволі значны. На змену энэргічна аб'ёму работ прыйшоў час сторапітаннай загрузкі, будзем не толькі ў Бабруйску, а

і ў іншых гарадах, у тым ліку і ў сталіцы. Узровень кваліфікацыі кадраў такі, што дазваляе паспяхова спраўляцца з любой задачай. Справімся і з узважэнем гэтага ўнікальнага аб'екта.

— Кадры любяць грошы...
— Платцім. Сярэдні заробак па камбінату каля 600 тыс. рублёў, што для Бабруйска не так і мала, зазначу пры гэтым, што мы — дзяржаўная арганізацыя, якая працуе па дзяржаўным расцэнках.

— Гэта добра ці кепска?
— Гасударавы людзі такім пытаннем не задаюцца. Зразумела, камерцыянальны аб'ект — больш прывабны. Там кошт паслуг вызначаецца па дамоўленасці, а цэны розніцца з дзяржаўнымі ў разы. Праўда, у агляднай будучыні нам яшчэ доўга працаваць на дзяржаву.

— Відавочна, яна не памылілася, даверыўшы вам працу. Што ні кажа, а звыш 70 млрд рублёў бюджэтных сродкаў (столькі каштуе палац) можна даверыць надзейным выканаўцам. Дарэчы, як ідзе засваенне гэтых грошай?

— Мы не хаваем сваіх амбіцый, тэмпы будаўніцтва вельмі вялікі. Усе работы выконваюцца з апераджэннем графіка. На субпадрадзе надзейны, правяраны партнёры: ААТ «Магілёўтэхмантаж», ААТ «Магілёўспецаўтаматэка», Бабруйскае мантажнае ўпраўленне ААТ «Трэст Белсантэхмантаж-1», Бабруйскі філіял ААТ «Белэлектрамонтаж» і іншыя. Самі бачыце: на Дажынках мінула года была ўрачыстая закладзена капсула ў будучы падмурак, а сёння ўжо ўвесь асноўны мантаж канструкцый завершаны, не за гарамі адзельнага будынка. На 1 жніўня гэтага года на Лядовым палацы засвоена каля 30 млрд рублёў капіталаўкладання. Значна, што як праект, так і яго выкананне, — ва ўсіх аспектах выключна беларускія.

— Вы апераджаеце нават будаўніцтва сталічнага «Араны».
— Там большыя аб'ёмы. Але не сакрэт, што мы працуем не пакладаючы

Панарамны здымак палаца знутры.

рук. Каб выканаць задачу, дадаткова прынялі на працу каля сотні работнікаў. Сёння на прадпрыемстве ўсяго адзін выхадны дзень. Магчыма, хутка ўвогуле прыйдзем на поўны працоўны тыдзень (зразумела, з захаваннем закона). Працаваць інтэнсіўна можна, калі супадае некалькі фактараў: дакладнасць выканання графіка паставак, дакладнасць элементаў канструкцый, вопыт і кваліфікацыя кадраў. У канструкцыі палаца выкарыстоўваюцца ўнікальныя металічныя канструкцыі для збудавання верхняга перакрыцця пралётнага ў 70 метраў. Дык вось хачу публічна падзякаваць увесь калектыў Маладзечанскага заводу металаканструкцый і асабіста яго дырэктара Міхаіла Аляксандравіча Ангелчыка за выдатную якасць гэтых вырабаў. Нізі паклон, калегі. Вы — прадпрыемства сусветнага ўзроўню! Нягледзячы на такія амерыністы памеры, вашы вырабы стыкаваліся з гадзінікавай дакладнасцю. Проста цяжка ўявіць, што было б у адвартым выпадку, наколькі пераборкі адкінулі б нас назад ад графіка.

Значную колькасць канструкцый мы вырабляем на сваім заводзе жалезабетонных вырабаў. Бываюць пераборкі з пастаўкай цэменту, але як адміністрацыя вобласці, так і кіраўнікі цэментных заводаў ставяцца да нашых патрэб з разуменнем.

— Ці лічыце вы гэты Лядовы палац галоўным аб'ектам у сваёй шматгадовай кар'еры кіраўніка Бабруйскага ДБК?

— Безумоўна. Хоць час іміклава ідзе наперад. Дванаццаць гадоў таму мы

змагаліся за атрыманне хоць якіх падрадных работ, а зараз закажаў — не перапрабуйце. Беларусі ўжо не пабудавалі шчыноўныя тэнісныя корты ці лёгкаатлетычны манеж? Багатыя людзей і ў нашым горадзе павялічваецца, інвестыцыйны клімат мяняецца ў лепшы бок. Лічу, і жыллёвае будаўніцтва ў бліжэйшы час выйдзе на новы ўзровень. Доўгі час патрэбы гараджан задавальняў другасны рынак, але хто з заможных бабруйчан не хацеў бы набыць кватэры еўраўзроўню па індывідуальным праекце. Экспертымент не за гарамі, а ў якасці будаўніцтва зноў жа маглі б выступіць наша арганізацыя. Будзем мы хутка і якасна. Зрэшты, у апошні час значна абнавілі тэхнічную базу. І што асабліва важна — набылі камплект замежнага абсталявання для будаўніцтва маналітных будынкаў. Цяпер па тэрмінах узважэння будынкаў з пастаўкай цэменту, але як адміністрацыя вобласці, так і кіраўнікі цэментных заводаў ставяцца да нашых патрэб з разуменнем.

У час размовы мы з дырэктарам абышлі будаўнічую пляцоўку. Кінуты на волю лёсу і забурджаны апошнім часам ландшафт Бабруйскай крэпасці набывае сучасны выгляд: агромністае поле ўжо забуржавана рознакаляровай пліткай, шычыруюць краны ля галоўнага будынка, ідзе напружаная праца. У наступным годзе Лядовы палац плануецца здаць. З яго ўвадам горад упрыгожыцца не толькі выдатным архітэктурным аб'ектам, але і набудзе культурна-рэспубліканскі цэнтр. Арэны палаца розлічаны на 7000 месцаў. Тут можна будзе праводзіць не толькі спартыўныя спаборніцтвы, але і культурныя мерапрыемствы гарадскога

Галоўны інжынер БУ-109 Міхаіл Арсеневіч ПЕНЯЗЬ і начальнік БУ-109 Станіслаў Пятровіч ВАЛОШЫН ля плана добраўпарадкавання прылеглай тэрыторыі Лядовага палаца.

маштабу, канцэрты зорак эстрады, фестывалі. Калі ажыццявіцца праграма захавання старых рэшткаў крэпасці, то месца гэта будзе прывабным і для турыстаў. Ва ўсім выпадку на гэта разлічваюць у Бабруйскім гарвыканкаме.

Віктар ХУРСІК

Сёння

Сонца
Усход 7.00, Захад 19.02, Дзюжны дзень 12.02

Месяц
Поўня 26 верасня.
Месяц у сузор'і Рыбы.

Імяніны
Гр. Аляксей, Дзмітрый, Сямён, Фёдар, Юльяна;
Гродна — 7.15, 19.17, 12.02
К. Амелі, Аўрэлі, Святалолка, Сяргей, Уладзіслава.

Надвор'е на заўтра

Абзначэнні
t°С уначь, t°С узднем, атмасферны ціск, воблачна, пазмурка, ясна, перам. вобл., невялікі дождж

Гродна	Мінск	Магілёў	Віцебск	Мар'інаў	Гомель
+10...+12 +19...+21 мм	+9...+11 +17...+19 мм	+11...+13 +18...+20 мм	+11...+13 +18...+20 мм	+8...+10 +13...+15 мм	+8...+10 +15...+17 мм

Няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў

...у суседзях

ВАРШАВА	+16 — +18 °C	МАСКВА	+19 — +21 °C
ВІЛЬНЮС	+13 — +15 °C	РЫГА	+13 — +15 °C
КІЕЎ	+13 — +25 °C	С-ПЕЦЯРБУРГ	+17 — +19 °C

25 верасня

1906 год — нарадзіўся Дзмітрый Шастанавіч, савецкі кампазітар, піяніст, педагог, грамадскі дзеяч, класік сусветнай музычнай культуры XX стагоддзя. Яго бацькі — выхадцы з Вілейшчыны.

1765 год — нарадзіўся Міхал Клеафас Агіньскі, славетны кампазітар, грамадскі дзеяч ВКЛ, удзельнік паўстання 1794 года. Аўтар оперы «Зеліда і Валькур, ці Банарыт у Каіры», шматлікіх ваенных і патрыятычных песень і маршаў, паланаў, у тым ліку славаўага твора «Развітанне з Радзімай» (1794 год).

«На кожны дзень трэба глядзець як на маленькае жывіцё».

Максім Горкі (1868—1936), рускі пісьменнік, публіцыст, грамадскі дзеяч.

УСМІХНІМСЯ!

Калі спачатку доўга выбірае сярод прыцаў, потым дзевяцца выбірае сярод коней...
Учытары прыйшла мама, зняла з арэалы зялёнага сына і падабрала сіняга тату.
У мяне такі палахлівы сабака. Калі хто-небудзь звоніць у дзверы, ён адразу лезе пад ложка.
— Ну і хай лезе.
— Дык мы ўдваіх там не змяшчаемся.
Аднойчы тата дамовіўся з сынам, што дазволіць яму пакаціцца на арэалы, калі той дазволіць тату выпіць куфель піва.
Муж вяртаецца з работы. Жонка кідаецца на яго з крыкамі:
— Чаму ў цэбе на галаве губная памада?!
— Гэта не памада, гэта кроў.
Мяне зараз у пад'ездзе трыбой па галаве стукнулі і абрабавалі!
— Ну глядзі, тваё шчасце...
Чаму Баярыскі ўвесь час у капелюшы? Таму што без капелюша ён — Разенбаўм!

Хочаце — верце...

РЫБАК РЫБАКА?.. І ЧЫТАЧ ЧЫТАЧА!..

На дзень народзінаў дзеці падарылі майму мужу веласіпед. Патрабна рэч, ездзіць ён на ім усюды... А на багажніку возіць «Звязду». Думала, свежы нумар. Не, гляджу, нейкі стары. Пытаюся: «Навошта ты яго возіш?». «А-а, — кажа, — «Звязда» веласіпед вартуе, пакуль я па справах хаджу. Ды і абяргам служыць — ні разу ж не зламаўся...».

А яно і спраўды — падарунак яшчэ ніколі не падвёў нас, спраўна служыць! Мужу...
Да таго ж і мне цяпер зручная стала: на веласіпеды я краны гляню і (па любімай газеце) адразу бачу, тут мой чалавек ці не. Так што цікавая «Звязда» не толькі зместам, — выпісваем і іншым раім.

А.Ф. САРОКА, в. Шашкі, Стаўбіцкай раён.

Ад РЭДАКЦЫІ. Ліст нашай даўняй шануюнай падпісчыцы друкуецца, калі заўважылі, пад рубрыкай «Хочаце — верце...» Гэта значыць — мы не можам сцвярджаць, што машыну, матацыкл ці веласіпед са «Звяздой» на задняй панэлі ці на багажніку ніколі не ўкрадуць, што з газетай яны, гэтыя вельмі патрабныя сродкі перамяшчэння, будучы служыць без паломак. Але ж, як кажуць, чым чорт не жартуе — правяршыце, паспрабавашь можна.

І потым напісачы... Аб выніках.
Звесткі ў нашай справе бачыцца і тое, што адзін аднаго (ды яшчэ і здальку) будучы бачыць не толькі рыбака, але і падпісчыка «Звязды». Цудоўная кампанія! Далучайцеся!

Інфарм-укол

ПРА ТЛУШЧ І ЯГО ЗАСВАЕННЕ

У многіх выданнях па дыяталогіі можна знайсці тэблцы з укаваннямі харчовай каштоўнасці прадуктаў, у тым ліку і ўтрымання тлушчаў.

Падлічкі тлустасці салатаў ці супу складаней: дзевяццацца «ўважыць» кожны кампанент стравы. Але трэба ўлічваць, што ў выніку мы атрымаем толькі тлустасць стравы, а не колькі тлушчаў засвоіць арганізм, паколькі дабаўленне крынічкі клетчаткі (агародніны, садавіны, вярб'я) істотна зніжае засваенне тлушчаў. Так што ёсць санс абмежаваць або выдзіліць заведама тлустыя прадукты, а не сядзець над кожнай стравай і падлікамі. ПАМ'ЯТАЙЦЕ, што тлушчы баруць удзел у многіх працэсах і неабходныя нашаму арганізму.

5 КУБКАЎ ЗЯЛЁНАГА ЧАЮ

Звычайна піць зялёны чай можна працягнуць жыццё. У адным з даследаванняў узліў удзел звыш 40 тысяч японцаў ва ўзросце ад 40 да 80 гадоў. Усе яны жывуць у паўночна-усходняй частцы краіны, дзе большасць насельніцтва ўжывае зялёны чай штодзень. Дзевяццацца дзевяць на дзень з гэтымі людзьмі дапамаглі вучоным пераанацца, што зялёны чай зніжае рызыка ўзнікнення сардэчна-сасудзістых захворванняў. Прычым найбольш спрыяльна гэты няпой уздзеўнічае на жанчын. Японкі, якія пілі 5 і болей кубкаў гэтага напою ў дзень, на 23 працэнты радзей пакутавалі ад хвароб сэрца, у той час як мужчыны сталі больш здаровымі толькі на 12 працэнтаў. Вучоным мяркуюць, што японскія мужчыны часцей хварэюць таму, што большасць з іх курыць.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрукаваная ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».

Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год. Тэраж 33,76 Індэкс 63850. Зак. № 5219. Нумар падпісаны ў 1930.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

За тэрыторыяй добраўпарадкавання бачацца рэшткі Бабруйскай крэпасці.

Крымаш

287-17-79

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

- Прадаецца**
- Дом у цэнтры г. Клецка. Тэл. 8-0259-000-195.
  - Дом з усімі выгодамі 15 км ад г. Баранавічы. Тэл. 8-01634-32-416.
  - Дом драўляны ў Нясвіжскім раёне, прыгодны для перавозу. Тэл. 8-029-170-10-31, 8-029-135-79-31.
  - Дом. Тэл. (8-01718) 55-217.
  - Самазвал ГАЗ-53, ЗІЛ-130, «Волга», прычэп МАЗ-93866. Тэл. 8-0259-000-195.
  - Трактар МТЗ-50, бульбакапалка КСТ-1,4 у добрым стане. Тэл. (8-01718) 42-458.
  - «VW-гольф-2» 1992 г.в., 1,6 ТД, 5 дзвярэй, люк, ц.з., сігналізацыя, добры стан, 2950 у.а., торг (г. Мінск). Тэл. 8-029-771-51-78.
  - Станок балансіравачны, б/к, без дакументаў, 550 у.а. Тэл. 8-029-617-16-97, 8-029-285-02-59.
  - Трактар Т-40 АМ (пярэдні вядучы мост) 1989 г.в., добры стан. Тэл. (8-01718) 42-458.
  - «Опель-амега» 1989 г.в., 2,0і, чорны, вельмі добры стан, новая падвеска, амагратызатары, 1600 у.а.
- Куплю**
- Сцяпнае прыстасаванне да а/м «Страен-ксара» 1999 г/в, ТД, універсал. Тэл. (8-01594) 22-494, 363-40-95.
  - Дом, кватэру ў Мінскім раёне па Случкаму, Брэсцкаму напрамку, дорага.

- Дом. Тэл. 8-029-778-33-38.
- Трактар МТЗ. Тэл. 8-029-655-07-16.

Рознае

- Мяню 1-пакаёвую прыватна-заваную кватэру з тэлефонам у г. Дзяржынску на кватэру ў г. Маладзечне. Тэл. (8-01773) 64-107.
- Мяню 1-пакаёвую прыватна-заваную кватэру з тэлефонам у г. Віцебску на непрыватна-заваную ў Віцебску ці Мінску.
- Прапаную расаду клубніц галункаў: «Вікода», «Дачніца», «Элькат», «Блэк свен» і іншыя, саджанцы парэчак «Буйная Літвінавай», левая расліны. Тэл. 8-02132-41-046.

ЗВЯЗДА

КУПОН ДЛЯ БЯСПЛАТНАЙ ПРЫВАТНАЙ АБ'ЯВЫ
Запоўніце разборліва, выражце і вышліце на адрас рэдакцыі
220013 Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 А.

АБВЯЗКОВЫЯ звесткі не для друку: ваша прозвішча, адрас, хатні тэлефон.		
Тэлефон для даведак 287-17-79.		
Пашпарт серыя	№	Выданы
Подпіс		Дата

Унітарнае прадпрыемства «Бабруйскі домостроительный комбинат» — строительная организация современного уровня. Строим везде.

Наш адрас:
213826, ул. Октябрьская, 121.
Бабруйск, Беларусь.
Тел./факс +375 0225 529290.

У суд Фрунзенскага раёна г. Мінска паступіла заява аб аб'яўленні памерлым грамадзяніна **Шаламіцкага Ігара Аляксеевіча**, 9 верасня 1959 года нараджэння, ураджэнца горада Пінска Брэсцкай вобласці, апошняе вядомае месца жыхарства: г. Мінск, вул. Бурдзінага, 39—88.

Просьба да ўсіх грамадзян і юрыдычных асобаў, якія маюць звесткі пра Шаламіцкага І. А., паведаміць іх суду Фрунзенскага раёна г. Мінска на працягу двух месяцаў з дня апублікавання аб'явы.

У суд Случкага раёна Мінскай вобласці паступіла заява аб аб'яўленні памерлым **Лебядзеўскага Уладзіміра Лаўрэнцьевіча**, 27 красавіка 1969 года нараджэння, ураджэнца вёскі Новы Двор Случкага раёна Мінскай вобласці, які пражываў у в. Лівяны па вул. Сацыялістычнай, 13 Уздзенскага раёна і в. Новы Двор па вул. Надрэчнага, 8 Случкага раёна Мінскай вобл.

Просьба да ўсіх грамадзян і юрыдычных асобаў, якія маюць звесткі пра Лебядзеўскага У. Л., паведаміць іх суду Случкага раёна Мінскай вобласці на працягу двух месяцаў з дня апублікавання аб'явы.

Віншум САМУЛЕВІЧА Уладзіміра Уладзіміравіча з 10м нараджэння!
Жадаем моцнага здароўя, павагі родных і сяброў. Каб усё ў жыцці атрымлівалася і заўсёды была нагода для ўсмешкі.

Жонка, дачка, сын, зяць, унучка і ўнук.

З юбілеем шчыра віншум начальніка Лагойскага вузла паштовай сувязі **Г.Д. Жалевіч**. Добрага здароўя Вам, шануюная Ганна Дзмітрыўна, спору ды ладу ў працы, шчасця ў асабістым жыцці!

Звяздоўцы.